

Co se děje
ve filharmonii

75



prosinec 2011 – leden 2012

• •
• •
**Filharmonie
Brno Philharmonic**

Foto na obálce (zleva):

Vadim Gluzman jako sólista-dirigent

holandská houslistka Frederieke Saeijs se šéfdirigentem Markovičem na jednom z japonských koncertů

Sofya Gulyak, sólistka Prokofjevova *Druhého klavírního koncertu*

sopranistka Jasmina Trumbetaš Petrović, představitelka *Normy* v koncertním provedení stejnojmenné Belliniho opery

Úvodem



Vadim Gluzman s Marií Petříkovou – koncertní mistři

Vážení přátelé,

filharmonická sezona se konečně rozjela naplno, díky tomu, že se orchestr vrátil z mimořádně dlouhého zájezdu do Japonska. Vzhledem k tomu, že šlo už o osmou návštěvu této vzdálené země, nepřivezli si filharmonikové, už dávno ošlehaní větry Dálného východu (nebo spíš zhýčkaní komfortem tamních koncertních sálů), mezi svými zážitky nic obzvlášť nového; o tom důležitějším se ve svém rozhovoru zmiňuje Leoš Zavadilík. Během jejich nepřítomnosti ovšem filharmonie v Brně nespala: doma zbylí hráči vyvíjeli bohatou a mnohotvárnou koncertní činnost – s dirigentem Pfafflmeyerem vyjeli na zájezd do rakouského Badenu, s dirigentem Machkem absolvovali týden výchovných koncertů pro školy, s letošním sólistou sezony, houslovým virtuosem Gluzmanem, zahájili v Besedním domě cyklus Klasického abonmá dvěma večery, jejichž pořad pak s dirigentem Jakubem Kleckerem vyvezli do dvou měst v Jihomoravském kraji, a nakonec se svým šéfem nastudovali a provedli ve Wannieck Gallery Slavnostní koncert k 10. výročí festivalu Ruská kultura v České republice. Sólistkou byla vynikající ruská pianistka Sofya Gulyak.



Vadim Gluzman uprostřed „svého“ orchestru

Otevřený dopis Radě města Brna

Vážení členové Rady města Brna,
v uplynulých hodinách jsme se vrátili z dalšího velmi úspěšného pětinedělního turné po Japonsku. Filharmonie Brno podávala na každém koncertě mimořádně kvalitní výkony, které Japonci oceňovali bouřlivými ovacemi a zástupci naší diplomatické mise nešetřili superlativy. O úspěchu svědčí i pozvání na další turné v roce 2013.

O naši filharmonii se ve světě ví; se svým týmem se snažím dělat vše pro to, aby orchestr získával stále více příležitostí představovat se zahraničním posluchačům i na jiných kontinentech a šířit tak dobré jméno Brna i své vlasti po celém světě. Ještě koncem října odlétám do New Yorku vyjednávat turné s prezidentem největší americké agentury Columbia Artists Timem Foxem; začínají se však objevovat i další nabídky z mimoevropských lokalit, kde filharmonie dosud nebyla.

S velkými obavami proto sleduji dění na domovské kulturní scéně, kde jsme přinuceni sáhnout na platy našim špičkovým umělcům, platy, které jsou prakticky v celém světě nepoměrně vyšší. Hráče nelze donekonečna motivovat uměleckým posláním, nemohu-li jim zajistit ekonomické zázemí v jejich hlavním zaměstnání; nemůžeme vystavět odměňovací systém na jednorázových odměnách např. za nahrávání hudby pro film, zájezd do Japonska, USA apod. Hráči potřebují vědět, že jejich příjem bude pravidelný a případné jednorázové akce pouze nadstavbou, která je sice přínosná, nicméně značně nejistá.

Vím, že rozpočet města vždy pamatoval na kulturu. Vím, že v mnohých ohledech jistě nadstandardně. Přimlouvám se však za citlivé zvažování všech aspektů a dopadů úsporných opatření. Kvalitní orchestr (podobně jako divadelní soubor) krystalizuje velmi dlouho a ještě déle buduje v povědomí domácích i zahraničních posluchačů svou pověst. Byla by škoda ji necitlivými zásahy do financování poškodit – ať už odchodem umělců do jiných zaměstnání nebo omezením činnosti.

Věřím, že tuto vážnou situaci pochopíte a uděláte vše pro to, aby bylo zachováno bohaté a mnohaletým úsilím budované kulturní dědictví, které potřebuje nejen toto město či region, ale i celá naše společnost.

S úctou

Mgr. Zbyněk Matějů, ředitel Filharmonie Brno, p. o.
18. října 2011

Co se událo ve filharmonii

Vadim Gluzman, rodák z Ukrajiny, izraelský občan, bytem ve Spojených státech, přijel koncem října do Brna potvrdit svou pověst jedné ze soudobých světových špiček houslové hry, a to hned několika způsoby: jako **sólista sezony 2011/2012**

ve Filharmonii Brno se představil na prvním z koncertů jejího Klasického abonmá v roli sólisty i koncertního mistra řídícího orchestr – a během studia s ním absolvoval ještě recitál v letošním šestačtyřicátém ročníku festivalu Moravský podzim se svrchovaně náročným pořadem pro housle sólo.

S filharmoniky, kteří doma zbyli po odjezdu svého orchestru do Japonska, nastudoval a dvakrát provedl pořad, jehož první část kontrastovala svou klasickou pohodou s osudovou tragikou druhé. Představil tak názorně předností *nedirigentského* způsobu studia a interpretace s nástrojem v rukou – ať už vstoje jako sólista nebo vsedě jako koncertní mistr: už ve zkouškách dokázal hráče strhnout k tvůrčí spolupráci jako málokterý dirigent. Na koncertě se to projevilo nejen ve velmi pozorném doprovodu sólových houslí ve Schnittkeho pohodové *Suitě ve starém slohu* a v Mozartově *Houslovém koncertu G dur*, nýbrž hlavně v hráčsky mnohem náročnějších partech Mozartovy kruté a nelitostné fugy i pak v Šostakovičově *Komorní symfonii*, jejíž tragika je součástí skladatelova odkazu jako *svědomí století*.

Sympatie orchestru jako *spoluhračů* si ovšem získal především svým vstřícným a velmi přátelským vystupováním; stejně – a stejně zaujatě – se projevoval v následujícím rozhovoru:

Představil jste se v Brně jako náš sólista sezony. Znamená to taky pro Vás něco jiného než obvyklé hostování?

To obvyklé vypadá tak, že si s orchestrem zahráju jednou na zkoušce, jednou na generálce, pak na koncertě – a hotovo, příště za tři-čtyři roky. Ale takhle jsem s ním pohromadě prakticky pořád, celých pět dní, muzicírujeme spolu, poznáváme se navzájem, už to pro mne není anonymní těleso, nýbrž soubor jednotlivých hráčů,



Gluzman a jeho stradiivárky

uměleckých individualit, takže vím, co od nich mohu očekávat – a oni vědí, co mohou očekávat ode mne; a to ne jednou v sezoně. Tohle lidské sbližení je – podle mne – pro souhru nenahraditelné; dochází k němu snadno, hraji-li s pianistou, ale s orchestrem k tomu není v běžném provozu nikdy dost času; navíc – mohu s ním komunikovat většinou jen prostřednictvím dirigenta.

Ale bez něho, jen s houslemi v rukou, je to asi složitější?

Možná, ale rozhodně vděčnější. Víte, nesnažím se dokazovat – ani ve velkých symfonických pořadech – že jsou dirigenti zbyteční, to ani v nejmenším, ale s těmi houslemi usiluji o roli – jak bych to řekl – *hospodáře*.

Praktikujete tento přístup často?

Ve Spojených státech už několikrát, v příští sezoně budu třikrát v Koblenci, a to v pořadech různého druhu.

Ve Vašich pořadech u nás se pokaždé objevuje Šostakovič. Co všechno jinak od něho hrajete?

Všechno.

Opravdu?

Absolutně. Víte, Šostakovič pro mě znamená něco strašně opravdového; já jsem opustil Sovětský svaz v patnácti a už tehdy jsem si odnášel poznání jeho hudby jako poselství; co on dokázal vyslovit – lidé, kteří tomu porozumějí, pochopí, že jsou věci, které se nesmějí opakovat, nemá-li naše Země zaniknout. A šířit toto jeho poselství, realizovat je zvukem, považuju za svoje životní poslání.

Na svém příštím, lednovém vystoupení u nás hrajete Šostakovičův Druhý houslový koncert...

Šostakovič jej psal vážně nemocen a horečně dokončoval v nemocnici, protože jej chtěl věnovat k šedesátinám Davidu Oistrachovi, svému oddanému interpretu. V den Oistrachových narozenin si vymohl dočasné propuštění z nemocnice, aby mohl oslavenci partituru s ozdobně vyvedenou šedesátkou na titulním listu předat osobně. „To je od Vás strašně krásné, Dmitriji Dmitrijeviči“, povídá dojatý houslista, „ale mně je dneska teprv devětapadesát!“. Já sám tu nádhernou skladbu hraju často, s různými orchestry třeba dvacetkrát v jedné sezoně, taky ji v tomto roce ještě natočím – a pokud mohu prostřednictvím vašeho bulletinu oslovit vaše abonenty, tak bych jim rád vzkázal toto: *přijďte si poslechnout Šostakoviče; není to zrovna nejsnadnější muzika, ale tu trochu posluchačské námahy a soustředění odmění úžasným zážitkem. Nechci, aby to vypadalo jako náborový leták, myslím to opravdu a upřímně: přijďte na Šostakoviče!*

Program Vašeho sólového recitálu na Moravském podzimu se točil kolem Bacha. Novinkou pro Brňany byla skladba Lery Auerbachové...

... tu napsala před pěti roky pro mě, jsme přátelé už dobrých dvacet let. Ona je moje krajanka, ale žije taky v Americe. Klavírní virtuoska, básnířka – a jako skladatelku ji považuju za pokračovatelku linie Šostakovič–Schnittke–Gubajdulina; možná se mýlím, ale za tímto názorem si stojím.

Říkáte pianistka, ale nástrojová stylizace té její Par.Ti.Ty je dokonale houslová – to je slyšet na první poslech.

Vy jste taky muzikant?

Violista; to jest bývalý.

Nesmysl, bývalí muzikanti neexistují, s těmi je to jako s kuřáky. Přestane-li kuřák kouřit, nestane se z něho nekuřák; je prostě kuřákem, který zrovna nekouří. Nechybí Vám něco, když jste toho nechal?

Adrenalin. Můžu psát, přednášet, chodit na koncerty, ale to vzrušení výkonného muzikanta to nenahradí.

Já se při svém životním stylu na jiné koncerty než na ty své dostanu jen zřídka, ale přesto mám na některé z nich vzpomínku, kterou si nosím celý život. Jednou jsem přijel hrát na festival v Kolmaru o den dřív, bylo krásně, měl jsem volno a tak jsem šel na koncert, spíš podívat se na sál, v němž jsem měl nazítří vystoupit; Sokolov tam hrál celý večer Bacha. Poslyšte, na tu atmosféru do smrti nezapomenu: publikum mezi čísly nejen netleskalo, ale zdálo se, že ani nedýchá. A já jsem si najednou vybavil jiný koncert, který jsem prožil jako docela malý chlapec – bylo to v Dněpropetrovsku a Bacha hrál tenkrát Svjatoslav Richter. Publikum se chovalo úplně stejně jako pak to v tom Kolmaru a já, třebaže jsem tomu vůbec nerozuměl, jsem byl tím tichem, tím posvátným soustředěním úplně fascinován. A po desítkách let a tisíce kilometrů odtud jsem si najednou uvědomil kouzlo hudby, tu tajemnou sílu, která přiměje lidské množství chovat se a uvažovat určitým způsobem...

Jak se Vám líbí v Brně? Jste tady poprvé...

... ale už šestý den, takže jsem ledacos poznal. A to, co jsem poznal, se mi líbí moc, protože to má – jak bych to řekl – přátelskou duši, a to není všude. Vůbec žijete v krásné zemi: v Praze jsem byl od roku 1996 už několikrát, taky v Českém Krumlově – a není možno, aby se tam někomu nelíbilo. Ale jako muzikant dokážu ocenit zvlášť vaše brněnské publikum: ve srovnání se světovým průměrem – a myslím, že jsem toho už poznal dost – totiž právě to vaše umí jistým způsobem spolupracovat; nemyslím tím závěrečný potlesk, dupání, výkřiky

a *standing ovation*, nýbrž něco nedefinovatelného, co člověk cítí během výkonu. Tenhle pocit jsem zvlášť intenzivně zažil právě tady v Brně – a předtím jednou, budete se divit – v Novosibirsku! Víte, v tom, jakým způsobem to publikum poslouchá, ne jak tleská, ale jak poslouchá, hledám pokaždé potvrzení, že to, co před ním předvádím na pódiu, je nejen hezké, ale *potřebné*; jinak by celý ten kumšt neměl smysl.

Ještě něco o Vašich houslích...

Jsou to, jak známo, stradivárky, jedny z nejlepších; půjčila mi je chicagská Stradivariho společnost. Říct, že je mám rád, je málo; považuju je za část své bytosti. Jsou mi za to vděčné – ozývají se lehce a vyrovnaně v celém rozsahu a v celé dynamické škále, můžu se do nich opřít jako do žádných jiných. Beru je do rukou taky jako kus ruské hudební historie: hrával na ně Leopold Auer, mimo jiné premiéru Glazunovova koncertu, který považuju za perlu svého repertoáru; premiérovat Čajkovského koncert tehdy Auer odmítl, nezdál se mu dost „houslový“. Snažím se to těm housličkám vynahradiť co nejčastěji.

My se teď můžeme těšit, že na ně uslyšíme hrát Šostakoviče.

Já sám se na to těším opravdu upřímně.

Děk za rozhovor.

V pondělí 17. října se filharmonie vrátila z **pětinedělního zájezdu do Japonska**, už osmého ve filharmonické historii. Připomeňme si, že během jeho administrativní přípravy došlo v Japonsku ke známým katastrofickým událostem a filharmonikové jej ve svých představách odepsali. Japonská strana však takřka bezprostředně přispěchala s omluvou za to, že ho musí zkrátit o tři koncerty ve městech, jejichž koncertní sály byly zničeny tak, že je do plánovaného termínu nelze obnovit. „Zkrácení“ ovšem vyšlo právě doprostřed zájezdu, takže filharmonikové dostali naprosto neobvyklé pětidenní volno; ač je prožili v pohodlí luxusního hotelu uprostřed Tokia s možností dělat cokoli a jít nebo jet kamkoli, mluví o něm většinou kupodivu jako o jediné stinné stránce celého turné, kdy se jim začalo zdát dlouhé a doopravdy stýskat. Jinak hráli jednadvacetkrát, většinou v širší oblasti Tokia, ale také jinde, do míst ohrožených radiací se však nedostali; jejich pořady obměňovaly v Japonsku oblíbené skladby Smetanovy, Dvořákovy a Čajkovského. První část zájezdu řídil šéfdirigent Aleksandar Marković, druhou Leoš Svárovský, jeden z jeho předchůdců; sóla hráli pianisté Vitalij Pisarenko a Eri Kuroda a houslistka Frederieke Saeijs.



Souhra japonské architektury s krajinou

Odpovídá Leoš Zavadilík, první zástupce koncertního mistra: Pět týdnů v takové zemi, jakou je Japonsko, muselo přinést filharmonikům hodně zážitků; byli vůbec tak dlouho ještě někde jinde?

To ne, ale jeden z předchozích japonských zájezdů byl stejně dlouhý. Ale pokud se týče těch zážitků, jsou tentokrát sice hezké, ale není na nich nic ohromujícího nebo neočekávaného – aspoň ne pro veterány, jako jsem já. Prostě typický japonský zájezd: promyšlená a perfektně fungující organizace umožňující – spolu s akusticky dokonalým prostředím koncertních sálů – co nejlepší umělecký výkon.

Hráli jste teď na nějakých nových místech?

Co si tak rychle vzpomínám, hráli jsme v jednom zcela novém tokijském sále – Sumida Triphony Hall (byl nový pro nás – jinak má 10 let). V Tokiu ovšem hráváme na japonských zájezdech vždycky; krásných sálů je tam víc, jak přímo ve městě, tak v tokijských satelitech – vzpomínám zejména na Jokohamu. Pokud bych už trochu předbíhal, jsou právě v Tokiu koncertní sály, kde jsme již v minulosti hráli a rádi bychom se tam zase vrátili – jen namátkou Suntory Hall. Mluvím ovšem konkrétně o zájezdu domluveném na rok 2013.

Jak staré jsou ty sály?

Vysloveně staré koncertní sály tam snad ani nejsou; nevím také přesně, kdy začal v Japonsku boom v oblíbenosti této hudby, ale převážně se jedná o pět až deset let; pamatuji si z předposledního zájezdu, že jsme oslavovali 25 let Symphony Hall v Ósace. Japonci ovšem koncertní sály stavět uměli už tehdy a jsou v tom, myslím, pořád lepší.

A srovnání s našimi sály...

je obtížné, pokud se týče jejich využití; hustota osídlení je kolem centra Tokia zcela jiná, než je běžné u nás. Ale srovnat jejich kvalitu s naší je snadné – všechny bez výjimky jsou podstatně lepší, než ty naše.



Koncertní sál v Niigatě

Byla na vašem turné nějak patrná přírodní katastrofa, která se tam vcelku nedávno udála?

Celý zájezd proběhl, aniž bychom si oné události v běžném provozu – při pohledu z hotelu, z autobusu, či při procházkách po městě – nějak povšimli; taky jen ve zprávách jsme sledovali,

jak se nám těsně vyhnul velký tajfun. Je to jednak tím, že Japonci se s takovými katastrofami vždy vyrovnávají velice rychle, jednak i tím, že jsme v nejméně postižených oblastech nebyli. Ale přece jen jsme se s tou katastrofou setkali jaksi nepřímo a to tím, že jsme měli uprostřed zájezdu volno pět dní.

To vcelku?

Ano, vcelku v jednom hotelu. Těch pět dnů volna bylo dobrou příležitostí si skutečně odpočinout a podívat se také do větší vzdálenosti, ale přece jen na takový zájezd je to už citelná pauza; já osobně bych raději, pokud by to šlo, jel o těch pět dnů dřív domů. A další setkání s tou katastrofou proběhlo krátce po našem přeletu, na první zkoušce. Byl to pro mne velký zážitek, který si nesu jako jeden z nehlubších: přišel nás pozdravit jeden ze šéfů pořádající organizace a říkal, že je nesmírně šťastný, že jsme přiletěli, že publikum se na nás velice těší a že je bohužel stále dopady oné katastrofy znát, takže nás prosí, abychom nebrali osobně, nebudou-li všechny sály úplně plné; právě lidé, kteří přijdou, tam jdou proto, aby překonali všechny ty hrůzy, a on je šťastný, že jim může tuto službu poskytnout. Já jsem byl z těch slov úplně dojatý, protože jsem si představil, co by se za obdobných okolností dělo asi s kulturou u nás a bylo mi z toho jaksi patetično ve vztahu k Japoncům a velice smutno ve vztahu k našim politikům.

Ale jinak...

bylo všechno naplánováno a vyšlo téměř s minutovou přesností.

A dlouhé přejezdy...

těch bylo jen pár, ale vždy to bylo řešeno tak, že po těch nejdelších už nebyl večer koncert; byly to prostě přejezdové dny. Nevím, zda to byla iniciativa z japonské strany; itinerář se připravoval dlouho s naším managementem a poděkování patří nepochybně všem.

Co nějaké mimořádné události? Třeba zdravotní...

Ne, to opravdu ne; snad jen nějaké drobnosti – někdo potřeboval

nějaký lék na rýmu a někdo na žlučník, ale naštěstí se vše podařilo rychle zažehnat; říkám naštěstí, neboť i přestože jsme měli počet hráčů nepatrně navýšený, takže bylo možno někoho nahradit, byl by býval nějaký takový zásah do zájezdového chodu nepříjemný.

Repertoár byl řekněme zájezdový, odpovídající vkusu a vyspělosti japonského publika. Lišil se snad nějak od toho, co jste hráli minule?

Z těch předešlých zájezdů jsem měl dojem, že si Japonci volí pro interpretaci určité hudby hráče, kterým je ta hudba nejbližší – Rusy pro Čajkovského, Němce pro Brahmsa, nás pro Dvořáka. Teď jsem však zjistil, že rozšířili naši působnost i na ruskou hudbu; při tom, jak jsou ve všem systematictí, to nepovažuju za náhodu, ale spíš za projev uznání.

Myslíš, že jste jejich očekávání naplnili?

Stoprocentně. Snad i proto, že jsme se pohybovali vesměs ve vynikajících sálech. Mohli jsme se zabývat plasticitou a drobnými nuancemi, které jsou nám zde bohužel odepřeny.

Dirigování uprostřed zájezdu převzal Leoš Svárovský. Předpokládám, že bez problémů, třebaže se svým naturelem od šéfdirigenta dost liší.

Tak oni jsou skutečně dost rozdílní. Dá se říct, že náš nynější šéfdirigent je v bezprostředním výkonu jakoby tvořivější – dva jeho koncerty po sobě nejsou nikdy úplně stejné, jsou v nich odlišné drobnosti; to je pro mnohé hráče velmi zajímavé, ale jiné to může naopak poněkud rušit. Těm víc vyhovuje Svárovský: ten realizuje interpretační model, jaký považuje za nejlepší, a pak jej prostě důsledně reprizuje. Já rozhodně nechci říct, že snad Leoš nepodporuje tvořivost orchestru, ale Aleksandar umožňuje zejména dechovým sólistům individuálnější přístup podle jejich okamžité nálady a přizpůsobuje jim výrazově výkon celého orchestru.

Co jste přidávali?

Nejčastěji 15. Slovanský tanec. Svárovský jej uměl ohlásit japonsky, což vesměs vyvolalo velké nadšení jak v publiku, tak v japonském realizačním týmu, který každý koncert sledoval z přisálí; zvlášť když k tomu Leoš přidal ještě svůj proslulý bravurní obrat s posledním gestem do publika... je to taková malá show, ale ke koncertu patří.



Marković a Saeijs

Přinesli jste si snad nějaký podnět pro svoji práci doma?

No, vzhledem ke snadné komunikaci dnes po celém světě jsme se již v Japonsku dozvídali, že přes obrovský úspěch zájezdu se tu chystá dvacetiprocentní snížení dotací. O tom kontrastu mluvím schválně. Chovají se správci kulturního odkazu skutečně jako moudří správci, nebo jen jako vykořisťovatelé?

To je silné slovo...

Ano, je to silné slovo, ale já si za ním stojím.

Víme, že se za dva roky plánuje další zájezd.

Myslíš, že to bude mít také vliv na rozšíření repertoáru nějakým dalším směrem?

V to doufáme. Snažíme se, aby naším nejdůležitějším vývozním artiklem zůstala česká hudba. S pořádací agenturou jsme do Japonska vycestovali v průběhu čtyř let potřetí; jejich důvěra v naše kvality se nepochybně prohlubuje a nechávají si již od nás poradit. Rádi doporučujeme Janáčka a Martinů, ale toho se oni zatím spíš bojí. Janáček je v Japonsku velkým jménem už díky opoře a je tudíž z komerčního hlediska přijatelnější než málo známý Martinů. Příště tedy snad *Taras Bulba* nebo *Sinfonietta*; ta je ovšem náročná na obsazení žesťů, takže spíš *Lašské tance*.

Pokud se uvažuje o Bulbovi, je k dispozici dostatek varhan?

Varhany jsou prakticky všude; v těch nových koncertních sálech zcela samozřejmě a na pohled velmi krásné, jejich zvuk jsme ovšem dosud neměli příležitost slyšet. Také v multifunkčních centrech bývají varhany, jinak to lze řešit i elektronicky a věřím, že v Japonsku by to problém nebyl.

Vycházeli jste vstříc nějakým místním zvyklostem – mám na mysli třeba „hudbu na uvítanou“ ve foyeru před koncertem.

Tu jsme nabízeli opravdu jen v těch největších sálech; zhostil se jí pokaždé osvědčený Nostalgia Quartet.

Byly ty sály plně obsazené, nebo zůstávala – v návaznosti na úvodní slova šéfa agentury – někde volná místa?

No, vždycky úplně obsazené nebyly, na perifériích byl jistý výpadek posluchačů znát, ale ve velkých městech jako Tokio nebo Ósaka bylo spolehlivě vyprodáno. Vzpomínám taky rád na koncert na jedné dívčí škole – hráli jsme tam už potřetí, minule to dirigoval Jakub Klecker, a tam pokaždé propuká zejména po koncertě nadšení úplně nepopsatelné.

Děkuju za zevrubný výklad; chtěl bys snad dodat ještě něco úplně osobního?

Nevím, snad – dechaři se vraceli jiným letadlem než smyčce, letěli tím novým, dosud největším Airbusem A380, a ač snad nejsem závistivý, tak jsem jim ten zážitek nové techniky poněkud záviděl. Oni mě později ujišťovali, že vlastně nebylo proč – ta mašina je tak velká, že je personál nestačil obsloužit a oni měli žízeň...

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem obnovuje filharmonie své **koncerty v regionálních městech**: za řízení Jakuba Kleckera hrála v Mikulově a v Boskovicích poněkud modifikovaný pořad Gluzmanova koncertu; sólistou byl Roman Patočka. Filharmonie tak navazuje na odkaz někdejšího Symfonického orchestru kraje Brněnského, jednoho z obou svých předchůdců. Ten zajížděl i do malých míst, která projevila zájem; zatímco však v nich působil mnohde jako jednorázová atrakce, začínaly se jeho abonentní koncertní řady ve městech jako Svitavy, Znojmo nebo Jihlava stávat tradicí. Po sloučení s rozhlasovým orchestrem ve Státní filharmonii však převážil zájem na práci pro rozhlas a slibně rostoucímu filharmonickému publiku v kraji zůstala těžko dostupná možnost dojíždění na brněnské koncerty. Pokusy o obnovu těchto vztahů lze proto co nejdříve uvítat: naše domácí publikum by nemělo být jen z oblasti, kam dojedou brněnské tramvaje.

Ve stejných dnech vystoupil na prvních dvou večerech Netradičního abonmá v Kulturním centru Semilasso filharmonický **Nostalgia Quartet** (Výborný–Strnad–Salajka–Vach) se svým **Jazzovým ohlédnutím** připomínaje 20 let svého trvání: v roce 1991 začal – inspirován a sestaven svým pozdějším několikaletým primárem Janem Beránkem – soustavně provozovat smyčcově kvartetní jazz jako první v českých zemích. V sále Semilassa naši *Nostalgikové* překvapivě vhodné prostředí a – také díky spoluúčinkujícímu flétnistovi *Jiřímu Stivínovi* – stejně vděčné publikum jako krátce předtím v Japonsku, kde obstarávali vedle svých orchestrálních úkolů také *hudbu na uvítanou*.

Co se děje ve filharmonii

Bezprostředně po vlastním návratu z Japonska odletěl **ředitel filharmonie Zbyněk Matějů do New Yorku** k jednání s Timem Foxem, prezidentem agentury Columbia Artists, která zastupuje nejvýznačnější světové orchestry, a vrátil se

s projektem zájezdu, který by měla filharmonie uskutečnit společně s Pražským filharmonickým sborem na podzim 2014.

Ve dnech 10. a 11. listopadu proběhly v Besedním domě **Přehrávky mladých talentů**, jimiž filharmonie každý druhý rok mapuje stav uměleckého dorostu a jejichž vítězům pomáhá vstoupit do profesionálního hudebního života. Z dvaactýřiceti účastníků prvního kola (zastoupeny byly housle, violoncello, flétna, zobcová flétna, hoboj, klarinet, fagot, trubka, lesní roh, klavír, klavírní duo a varhany) jich do druhého postoupilo dvanáct a z nich pak nejlepší klasifikace dosáhl jako první **Vladimír Brablec**, klarinetista, jako druhý **Matyáš Novák** a třetí **Jakub Sládek**, oba pianisté. Další dvě místa patří houslistům, čtvrté **Olze Šroubkové**, páté **Ondřeji Papežovi** a na šestém je opět pianista – **Kostiantyn Tyshko**.

Ve spolupráci s radnicí a Kávéeskou MČ Brno-střed provede filharmonie v Besedním domě 17. listopadu sváteční **Koncert pro seniory** s hudbou Mozartovou, Beethovenovou a Janáčkovou.



Garrick Ohlsson

Cyklus Koncertního abonmá zahájí filharmonie 8. a 9. prosince se svým exšéfem Altrichtrem a s **Garrickem Ohlssonem**, jenž je nezářivější pianistickou hvězdou její letošní sezony. Brahmsův *První koncert* se také (po pauze) stane těžištěm večera, jež zahájí první uvedení *Symfonického triptychu*

Milana Slimáčka. Premiéra skladby brněnského autora není v abonentních pořadech filharmonie zrovna častým úkazem; jejím zařazením do sousedství skladeb Čajkovského a Brahmsovy chce filharmonie svému publiku dokázat, že mezi ním žijí tvůrčové hodní jeho pozornosti – a těm naopak zase, že stojí za to pro ně psát.

V této souvislosti lze připomenout vystoupení filharmonie na festivalu soudobé hudby **Hudební fórum v Hradci Králové** 8. listopadu. Za řízení slovenského dirigenta Petra Vrábela tam provedla díla proslulých soudobých skladatelů inspirovaná antickými náměty: *Nomos Alpha* Iannise Xenakise, *Styx a Léthé* Wolfganga Rihma a *Úvahy o Narcissovi* Matthiase Pintschera. Koncert odvyšila stanice ČRo 3 – Vltava 14. listopadu.

Co se bude dít ve filharmonii

Velmi náročný – po všech stránkách – bude průběh dvojího **předvánočního večera ve Wannieck Gallery**: koncertního provedení **Normy**, nejvýznačnější z oper tvůrce italského *belcanta* Vincenza Belliniho. Od jejího posledního brněnského uvedení uplynulo už 126 let; v době rostoucího zájmu o evropské dědictví Keltů zůstává dramatický příběh keltské kněžky v atmosféře připravovaného odboje proti římské nadvládě kupodivu stranou. Romantická historie složitých milostných vztahů, věrnosti a zrady probíhá navíc v nenapodobitelných liniích italské melodiky a pěvecké virtuozity – obsazení šesti rolí v čele s *Normou* srbské pěvkyně **Jasminy Trumbetaš Petrovičové** nebylo žádnou maličkostí. A pokud se někdo zeptá, proč *Norma* o Vánocích – její příběh se odehrává někdy v době Kristova narození.

Tradiční **Novoroční koncert**, připravovaný tentokrát zase šéfdirigentem Markovičem, nese poněkud záhadný titul **Kdo je Ivica Strauss?** Jde o vídeňský protějšek našeho Járy Cimrmana, z jehož anonymního tvůrčího odkazu těžili, jak známo, všichni proslulí skladatelé vídeňské operety od Suppého až po Lehára. Objevitelem nejskromnějšího z početné rodiny Straussů, jediného skutečného génia mezi slavnými bratry, je vídeňský kontrabasista Breinschmid, který přijede na Nový rok do Brna prezentovat výsledky svého badatelského úsilí...

17. ples Filharmonie Brno proběhne v sobotu 21. ledna 2012 v reprezentačních prostorách Besedního domu. V 19 hodin ho zahájí malý koncert filharmonie řízené šéfdirigentem Markovičem; poté budou k poslechu a tanci hrát: Jazz Archiv (um. vedoucí Jan Koukal), Salonní orchestr Brno (um. vedoucí František Školař) a Cimbal Classic (um. vedoucí Dalibor Štrunc). Vstupenky budou v prodeji od pondělka 12. prosince 2011.

Vydala **Filharmonie Brno, příspěvková organizace**
Náklad **2 000 výtisků**
Texty a rozhovory **Jiří Beneš**
Foto **Pavel Debeř, Martin Zeman, Blanka Šaffková**
a **archív Filharmonie Brno**
Redakce **Jana Baláčová**
Grafická koncepce **Side2**
Sazba a produkce **Petr Tejkal Design**
Redakční uzávěrka **11/11/2011**

Statutární město Brno finančně podporuje
Filharmonii Brno, příspěvkovou organizaci

B | R | N | O